

Новият
денъ

София

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1891

НОВИЯТ ДЕНЬ

Съвременният човек е човек на деня. Той не живее в миналото, не живее в бъдещето, а живее в настоящето. Той е човек на действията, на делата, на работата. Той е човек на отговорността, на честта, на добродетелта. Той е човек на правдата, на справедливостта, на любовта. Той е човек на миротърпението, на толерантността, на взаимното уважение. Той е човек на солидарността, на взаимната помощ, на взаимната подкрепа. Той е човек на уважението, на признанието, на благодарността. Той е човек на надеждата, на оптимизма, на позитивността. Той е човек на смелостта, на решителността, на инициативата. Той е човек на дисциплината, на редът, на порядъка. Той е човек на здравето, на силата, на енергията. Той е човек на щастието, на радостта, на веселието. Той е човек на живота, на любовта, на надеждата.

Това е новият ден. Това е новият човек. Това е новият живот. Това е новият мир. Това е новият път. Това е новият живот.

СОФИЯ

HOBNER & DEHP

1890

Животът който ние ракуваме е
1902 г.

Всички нещастия на човъка, на дома, на
обществото и на човъчеството въ миналото
сж произлъзли отъ неразбирането на външ-
нитъ условия и на вътрешнитъ възмож-
ности.

Всички бждещи блага и добрини въ жи-
вота ще произлъзатъ отъ разбиране на външ-
нитъ условия и на вътрешнитъ възмож-
ности.

НОВИ ПАСОКИ ВЪ СЪЗНАТЕЛНИЯ
ЖИВОТЪ НА ЧОВЪКА

Животъ, който носи разумность въ себе си,

*знание, което носи свѣтлина въ себе си,
и свобода, която носи истина въ себе си,
сж основа на новия животъ, който вли-
за вече въ свѣта.*

*Справедливостта и доброто въ съзна-
нието на човѣчеството, проявявани въ жи-
вота, сж изразъ на Божията Любовь.*

*Тя сочи правия пжть на живота — пж-
тътъ на човѣчеството за всички добри по-
стижения.*

Жизнь, которая несет разлуку в

себе.

Знаешь, когда моя земля в себе

и свобода, когда моя земля в себе

и основа на новой земле, когда

я все в себе.

Справедливость и доброту в себе

иногда не замечаешь, проявляя в

себе не замечаешь. Людей.

Такая правда в жизни —

такая на расстоянии в жизни

жизни.

НОВИ НАСОКИ ВЪ СЪЗНАТЕЛНИЯ ЖИВОТЪ НА ПРИРОДАТА

Налъгане и напрежение

Разуменъ животъ

Всички съзнателни хора очакватъ нѣщо хубаво въ живота. Това е новото, което иде. Всички го чувствуватъ. То се носи вече изъ въздуха. Прониква вече цѣлия животъ. Всички говорятъ за него. Добро е това очакване, но всѣки трѣбва да знае пѣтя, по който ще дойде очакваното. Това, именно, не е известно на хората. Понѣкога въ тѣхъ се явява желание да получатъ наготово очакваното. Отде може да дойде то? Отъ природата ли? Наистина, разумната природа съдействува на хората за придобиване на всички блага, къмъ които се стремятъ, но тѣ сами трѣбва да работятъ за тѣхното постигане. Човѣкъ трѣбва да разбира силитѣ, които работятъ вжтре и вънъ отъ него, за да ги уравни и използва за градежъ и творчество въ живота.

Една отъ задачитѣ на физическия човѣкъ е да се справи съ външното, физическо налѣгане. Като противодействие на това налѣгане се явява вжтрешното напрежение въ човѣка. Изобщо, притегателната сила има отношение къмъ налѣгането, а отблъсквателната — къмъ напрежението. Когато външното налѣгане и вж-

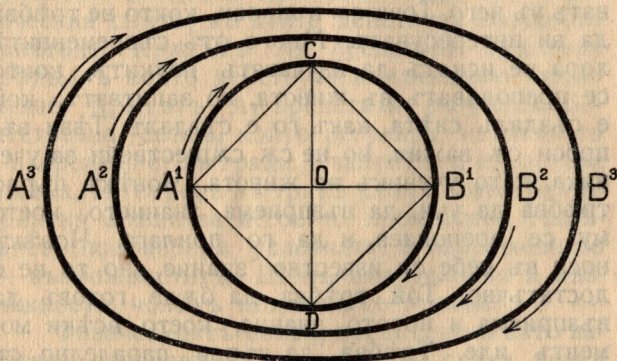
трешното напрежение въ човѣка се уравновесяватъ, той се усѣща здравъ, разположенъ и силенъ. Ако външното налѣгане е по-голѣмо отъ вжтрешното напрежение, човѣкъ се втвърдява, става коравъ. Ако пъкъ вжтрешното напрежение е по-голѣмо отъ външното налѣгане, тогава човѣкъ пакъ е въ неестествено състояние. Значи, човѣкъ се намира подъ действието на две сили: едната налѣга отвънъ, а другата напрѣга отвжтре. Ако човѣкъ се намира подъ действието само на тия две сили, той щѣше да изпадне въ голѣмо затруднение. При това положение той никога не би могълъ да прояви своя собствена инициатива. Но благодарение на друга една разумна сила, която действува едновременно отвънъ и отвжтре, налѣгането и напрежението въ човѣка се регулиратъ, и той проявява инициатива, т. е. съзнателенъ животъ въ тритѣ свѣта: физически, духовенъ и Божественъ.

Тази фигура представя квадратъ, около който има три кржга — тритѣ свѣта*). Чъртежътъ представя планъ, проста скица на тритѣ свѣта. Както инженерътъ разбира плана, който е начъртанъ на хартия и може да го реализира, така и всѣки ученъ, просвѣтенъ човѣкъ може да чете и разбира скицитѣ, които природата чъртае. Нѣкому може да се види, че това не е важно, че това е отвлѣчено, неинте-

*) Физическиятъ и духовниятъ свѣтъ не сж още съвършени; затова кривитѣ A_2 и A_3 не сж правилни кржгове, но елипси.

ресно за него. Неразбранитѣ работи не сж интересни, а разбранитѣ сж интересни. Обаче, дали се интересуваме или не отъ нѣщата въ природата, ние сме заставени да ги изучаваме. Учението е една необходимостъ, за да можемъ да се справимъ съ задачитѣ, които животътъ ни поставя.

$$A^1:A^2:A^3 = B^1:B^2:B^3$$

Като се намира на земята, човѣкъ разполага съ условия и възможности за своето развитие. Човѣшкиятъ организъмъ е първото условие, което му е дадено като на ученикъ. Значи, тѣлото на човѣка представя сградата—гимназия или университетъ — въ която той е поставенъ да учи. Понѣкога ученикътъ мисли че университетътъ е негово притежание, а

професоритѣ — негови приятели. Приятелство между студентѣ и професорѣ може да съществува само тогава, когато студентѣтъ се учи добре. Не се ли учи, никакво приятелство не може да съществува. На такъв студентѣ професорѣтъ обръща грѣбъ и продължава пжтя си. Когато студентѣтъ учи добре, тогава и професорѣтъ преподава добре. Това е естественото положение. Ще каже студентѣтъ, че иска да знае, кой е направилъ университета, какъ го е направилъ, какви сж професоритѣ, които преподаватъ въ него. Това сж въпроси, които не трѣбва да ви интересуватъ. Много отъ съвременнитѣ хора не искатъ да изучаватъ наукитѣ, които се преподаватъ въ живота, но запитватъ, кой е създалъ свѣта, какъ го е създалъ. Тѣзи въпроси сж важни, но не сж съществени за ученика, като ученикъ на живота. Човѣкъ първо трѣбва да учи, да възприема знанието, което му се преподава, и да го прилага. Човѣкъ носи въ себе си известно знание, но то не е достатъчно. Той трѣбва да бжде готовъ да възприема и новото знание, което всѣки моментъ иде. Трѣбва да върви паралелно съ новото, защото всичко въ свѣта е подложено на постояненъ и непрекъснатъ прогресъ.

Въ сегашния моментъ за всѣки човѣкъ е важенъ животѣтъ като наука, като изкуство и като сила. Това той може да изучава въ великия университетъ — земята. Единъ следъ другъ професоритѣ се изреждатъ и преподаватъ своитѣ уроци. Езикѣтъ на нѣкои отъ тѣхъ раз-

бирате, а на други — не разбирате. Защо? Защото тѣ говорятъ на три различни езика — физически или материаленъ, духовенъ и Божественъ. Физическиятъ животъ се преподава на физически езикъ, духовниятъ — на духовенъ, а Божествениятъ — на Божественъ езикъ. Следователно, иска ли да изучи живота добре, човѣкъ трѣбва да знае и тритѣ езика — физическия, духовния и Божествения.

Тритѣ кръга на чъртежа сж означени съ буквитѣ А₁, А₂, А₃. Кръгътъ А₃ представя физическия свѣтъ, въ който действува външното налѣгане. Кръгътъ А₂ представя духовния свѣтъ, въ който действува вътрешното напрежение. Кръгътъ А₁ представя разумния, Божествения свѣтъ, който регулира налѣгането и напрежението и гради. Квадратътъ представя човѣка, затворенъ въ тритѣ свѣта, като благоприятни срѣди за неговото проявление. Налѣгането подразбира условията, а напрежението — възможноститѣ. Щомъ има условия и възможности, човѣкъ може да се прояви.

Физическиятъ свѣтъ, представенъ като налѣгане, обяснява създаването на свѣта чрезъ сгъстяване. За да се прояви материята, да стане видима, осезаема и годна за създаване на формитѣ, тя трѣбва да се сгъсти — отъ въздухообразна да се превърне въ течна и отъ течна — въ твърда. Материалниятъ свѣтъ дължи своето проявление на налѣгането, което сжществува въ природата. Духовниятъ свѣтъ дължи своето проявление на вътрешното на-

прежение. Божествениятъ свѣтъ пъкъ дължи проявлението си на разумността, която регулира и дветѣ сили — налѣгането и напрежението.

Като не разбира свѣта въ неговото трояко проявление, човѣкъ може да мисли, че всичко зависи само отъ материалния свѣтъ, и тогава може да е наклоненъ да мисли, че е лесно човѣкъ да действа, да се движи въ живота. За онзи, който разбира свѣта, лесно е; за онзи, който не го разбира, не е лесно. Човѣкъ е изложенъ на голѣми мъчнотии и, ако не знае, какъ да се справя, той се излага на голѣми нещастия и страдания. Човѣкъ се нуждае отъ положителни знания, за да се справи съ препятствията, които самъ поставя на пътя си, поради своето незнание. И тогава природата му се противопоставя. Нѣма по-голѣми препятствия отъ тия, които човѣкъ самъ си поставя, като пренебрегва законитѣ на живота. Препятствията, които човѣкъ срѣща въ пътя на живота си, произлизатъ отъ неразбирането на външното налѣгане, т. е. на външнитѣ условия, и на вътрешното напрежение, т. е. на възможноститѣ въ самия него. Налѣгането и напрежението си иматъ свои разумни причини, но като не ги разбираме, ние мислимъ, че сж нѣщо механическо, и поради това имаме неразумно отношение къмъ тѣхъ. Значи, човѣкъ е поставенъ между огъня на две сили — външни и вътрешни. Човѣкъ е обстрелванъ едновременно отвътре и отвънъ, и, ще не ще, той

трѣбва да мине презъ тази зона. Какво трѣбва да прави, за да мине презъ тази зона и да излѣзе безъ повреда? Ще кажете, че само Богъ може да оправи тази работа. Въ дадения случай подъ думата „Богъ“ се разбира разумността, която регулира налѣгането и напрежението, или хармонизира физическитѣ, духовни и Божествени закони. Нѣкой се оплаква, че е много напрегнатъ. Той трѣбва да благодари на напрежението. Ако не бѣше напрегнатъ, външното налѣгане щѣше да го сплеска, и той би се превърналъ въ листъ. Ако пъкъ нѣмаше никакво налѣгане отвънъ, той щѣше да се разшири толкова много, че щѣше да се разпрѣсне на малки частици въ пространството. Бомбитѣ, съ които военнитѣ си служатъ, сж направени по закона на напрежението. Бомбата е изложена на по-голѣмо вътрешно напрежение, отколкото на външно налѣгане, вследствие на което се разпада на много дребни частици, които се разпрѣсватъ въ пространството. Дето падне една отъ тѣзи частици, причинява голѣми пакости и нещастия.

Като изучава физическото налѣгане и напрежение, човѣкъ вижда, че съществува и психическо налѣгане и напрежение, което указва действието си въ психическия животъ на човѣка. Запримѣръ, една дума, казана на човѣка, може да произведе върху него физическо налѣгане или напрежение. Ако думата действува отвънъ, причинява психическо налѣгане. Ако човѣкъ я приеме вътре въ себе си,

тя произвежда психическо напрежение и като бомба може да го пръсне, да причини поражения даже на физическото тѣло. Който не е опиталъ силата на думитѣ, не може да си представи действието, което тѣ произвеждатъ върху човѣка. Запримѣръ, срѣщате единъ младъ момъкъ, който се връща отъ странство и отива въ бащиния си домъ, при баща си и майка си, да ги види, да имъ благодари за грижитѣ, които сж положили за него, да имъ покаже диплома си, но веднага нѣкой го спира и му казва, че баща му е умрѣлъ. Знаете ли, какво действие могатъ да произведатъ тия думи върху момъка? Голѣмо поражение може да стане въ психическия и физическия му животъ. Понѣкога безъ видима причина човѣкъ може да преживѣе нѣкакво поражение. Ние имаме случаи въ живота: както върви, човѣкъ изгубва говора си, движенията му преставатъ. Какво е станало съ този човѣкъ? Ще кажете, че се е парализиралъ. Ние казваме, че външното налѣгане е било голѣмо, т. е. той се е намиралъ въ трудни условия, съ които не могълъ да се справи. Това е причинило голѣми тревоги, безпокойства и смущения, които сж създали въ него силно вътрешно напрежение. Тия две сили въ него — налѣгането и напрежението — не могли да се урівновесятъ, той не могълъ да се справи съ тѣхъ и заболява отъ параличъ.

Мнозина не разбиратъ живота, вследствие на което се натъкватъ ту на доброто, ту на

злото и преживяватъ голѣми противоречия. Какво представятъ доброто и злото? Теолозитъ даватъ особено обяснение за доброто и злото. Ние искаме да говоримъ на наученъ езикъ. На наученъ езикъ ние казваме, че доброто и злото въ свѣта не сж нищо друго, освенъ сили, които действуватъ върху човѣка отвънъ и отвътре.

Нѣкои питатъ: Не може ли само доброто да царува въ свѣта? Не може ли безъ зло? Други казватъ: Човѣкъ не трѣбва да бжде добъръ. Тѣ не разбиратъ научно нѣщата. Злото е налѣгане, а доброто — напрежение. Ако злото не действува отвънъ, при сегашнитѣ условия, при сегашната фаза въ развитието на човѣчеството, доброто по никой начинъ не би могло да се прояви. Външното налѣгане е причина за проява на вътрешното напрежение. Премахне ли се налѣгането, човѣкъ ще се разпръсне на хиляди частици и ще отиде нѣкъде въ пространството.

Двама борци се борятъ. И двамата се намиратъ въ голѣмо вътрешно напрежение, всѣки иска да излѣзе победителъ. Сжщевременно и единиятъ, и другиятъ взаимно си указватъ известно налѣгане. Следователно, въ борбата си, двамата борци произвеждатъ единъ върху други външно налѣгане, срещу което се противопоставя вътрешното напрежение на силитѣ имъ. Този примѣръ символизира борбата между външнитѣ условия и вътрешнитѣ възможности въ човѣка.

Човѣкъ никога не може да бжде щастливъ, докато не дойде до ново и разумно разбиране на живота и на природата, да разбере смисъла и значението на силитѣ, които действуватъ въ тѣхъ. Слушате нѣкой да казва: Искамъ да се махне тази мжчнотия отъ мене. Това е механическо разбиране на нѣщата. По механически начинъ мжчнотията не може да се премахне. Дълбоката причина за мжчнотията се крие въ неправилното отношение на човѣка къмъ нѣщата. Следователно, ако външната мжчнотия се премахне по механически начинъ, нѣма да се мине много време, друга нѣкаква мжчнотия ще се яви. Докато сжществува неразбиране, всѣкога ще има мжчнотии. Премахне ли се неразбирането, и мжчнотиитѣ ще се премахнатъ. Нѣкой върви по улицитѣ, не гледа, кжде стѣпва, падне и се удари зле. Той започва да се гнѣви, да търси причината вънъ отъ себе си и казва, че свѣтътъ е неразуменъ. Свѣтътъ е създаденъ разумно, но хората не постѣпватъ разумно. За да живѣе правилно, да нѣма мжчнотии, човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ. Като не постѣпва правилно, безъ да иска, човѣкъ привлича страданието къмъ себе си. Въ този смисълъ, страданието е налѣгане или депресия. Ако не внимавашъ и допрешъ ржката си до горяща печка, ти ще се изгоришъ. Изгарянето не е нищо друго, освенъ налѣгане, при което човѣкъ получава нѣщо отвнъ, а сжщевременно дава нѣщо отъ себе си. Той дава повече,

взема по-малко. Понеже обмѣната е неправилна, непремѣнно ще дойде страданието, въ каква и да е форма.

Иска ли да не страда, човѣкъ трѣбва да спазва закона на обмѣната: колкото давашъ, толкова ще получишъ. Ако давашъ много, ще получишъ много; ако давашъ малко, ще получишъ малко. Много отъ работитѣ на хората не вървятъ добре, защото не прилагатъ правилно закона за обмѣната. Тѣ даватъ малко, искатъ да получатъ много. Други пъкъ даватъ много, получаватъ малко. И едното, и другото положение сж неправилни. Правилна трѣбва да бжде обмѣната, както въ физическия животъ, така и въ психическия. Не става ли правилна обмѣна въ отношенията на хората, тѣ сж изложени на голѣми дисонанси и въ физическия, и въ психическия си животъ. Неправилната обмѣна въ отношенията на хората е причина за нарушаване на равновесието между външното налѣгане и вътрешното напрежение въ човѣка.

Силитѣ на физическия или обективния свѣтъ действуватъ повече отвънъ навътре; затова казваме, че физическиятъ животъ се намира подъ влиянието на закона на налѣгането. Силитѣ на духовния или субективния свѣтъ се изявяватъ отвътре навънъ; затова казваме, че духовниятъ животъ се намира подъ влиянието на закона за напрежението. Кажете ли нѣкой, че не се нуждае отъ духовенъ животъ, той не разсждава правилно. Безъ духовенъ

животъ той ще се сплеска, и отъ него нищо нѣма да остане. Това не значи, че физически ще се сплеска, но ще изгуби условията за всѣ какви постижения. Физическиятъ животъ дава формата на нѣщата, духовниятъ — съдържанието, а Божествениятъ — смисъла. Тази е причината, поради която човѣкъ не може нито безъ физически, нито безъ духовенъ, нито безъ Божественъ животъ.

Физическиятъ животъ се занимава съ силитѣ на налѣгането, духовниятъ — съ силитѣ на напрежението, а Божествениятъ или разумниятъ животъ регулира, както силитѣ на налѣгането, така и тия на напрежението, и внася равновесие въ живота. Само при равновесие на силитѣ се създаватъ благоприятни условия. Ако въ единъ салонъ, дето има много хора, стане пожаръ, всички ще избѣгатъ. Разумниятъ, обаче, предвижда пожара и още въ началото взима мѣрки, за да го предотврати. Който не е способенъ да предвижда нѣщата, ще се стресне, едва когато пожарътъ избухне, и ще търси вода да го изгаси. Докато се потуши пожарътъ, много пакости ще се причинятъ. Разумното начало въ човѣка се справя лесно съ всички мъчнотии. Разумността уравнива силитѣ на природата.

Въ 19. вѣкъ градътъ Чикаго, въ Америка, изгорѣлъ по невниманието на единъ гражданинъ. Той доилъ кравата си въ обора, но по-неже било тъмно, послужилъ си съ една свѣщъ. Въ време на доенето кравата ритнала съ крака

си свѣщъта, отъ която се запалила сламата въ обора. Като не могълъ да изгаси огъня навреме, пожарътъ, поради силния вѣтъръ, обхваналъ съседнитѣ кжщи и въ скоро време взелъ голѣми размѣри. Почти цѣлиятъ градъ потъналъ въ пламъци. Въ това време единъ голѣмъ банкеръ предлагалъ баснословна сума за възнаграждение на оня, който се осмѣли да влѣзе въ кжщата му, къмъ която огънътъ приближавалъ, и да изнесе вѣнъ касата му, пълна съ ценни книжа. Всѣки му отговарялъ: Огънътъ иде!

Когато всичко потъне въ огънъ, нѣщата изгубватъ цената си. Когато налѣгането вземе надмощие въ живота, нищо не може да се работи. Когато човѣкъ се натъкне на мъчнотии и противоречия въ живота си, на помощъ иде разумността, която единствена е въ състояние да ги разреши.

Разумността, правата мисълъ, като сила, се отнася къмъ Божествения свѣтъ. Който разполага съ нея, той изключва противоречията отъ живота си. Чрезъ нея той се справя съ тѣхъ и изгражда своя хармониченъ животъ. Докато се гнѣви, обезвѣрява и безпокои, човѣкъ се намира между два свѣта, между налѣгането и напрежението, вследствие на което ще бжде отъ една страна робъ на вѣншнитѣ условия, а отъ друга — робъ на вѣтрешнитѣ възможности. Ако при използуване на условията и възможноститѣ отсъствува разумность, човѣкъ е изложенъ на голѣми страдания. Следователно, всѣко условие и всѣка въз-

можностъ, които човѣкъ прилага въ живота си, трѣбва да се придружаватъ съ разумностъ. Съ други думи казано: Всѣка мисль, всѣко чувство и всѣка постѣпка, на които човѣкъ дава ходъ, трѣбва да бждатъ разумни. Човѣкъ може да има на разположение добри условия и възможности, но ако не е разуменъ, нищо не постига. Добритѣ условия и възможности безъ разумността сж суровъ материалъ, отъ който нищо не може да се направи. Дойде ли разумността или Божествената сила между тѣхъ, отъ този материалъ тя ще съгради нѣщо ценно.

Следователно, като мисли добре, човѣкъ се намира въ Божествения свѣтъ; като чувствува добре, той е въ духовния свѣтъ; като постѣпва добре, той е на физическия свѣтъ. Обаче, ако не постѣпва добре, законитѣ на физическия свѣтъ го изключватъ и лишаватъ отъ право на гражданство въ този свѣтъ; ако не чувствува добре, законитѣ на духовния свѣтъ го изключватъ и лишаватъ отъ право на гражданство въ този свѣтъ; ако не мисли право, законитѣ на Божествения свѣтъ го изключватъ и лишаватъ отъ право на гражданство въ този свѣтъ. Като не постѣпватъ, не чувствуватъ и не мислятъ добре, за свое оправдание мнозина казватъ, че свѣтътъ е създаденъ така. Това не е право мислене. Всѣки човѣкъ трѣбва да се запита, какво е направилъ досега и какво може сега да направи. Нѣкои казватъ, че цѣли 30 години сж се мо-

лили. Значи, тѣ сж били въ университетъ. Важно е, какво сж научили презъ това време. Други казватъ, че цѣли 30 години блѣскали главата си въ разрешаване на житейскитѣ въпроси. Какво сж научили отъ блѣскането на главата си? Да блѣскашъ главата си, безъ да си разрешилъ въпроситѣ, това не е наука. Има смисълъ да блѣска човѣкъ главата си въ разрешаване на нѣкои въпроси, но поне да пожъне нѣщо. Други казватъ, че цѣли 30 години сж работили. Какво сж придобили? Не пожъне ли човѣкъ нѣщо реално, въ края на краищата той ще каже за себе си, че не е мислилъ право, че не е способенъ човѣкъ и т. н. Самоосжждането не допринесе нищо. Вмѣсто да се осжжда, човѣкъ трѣбва да се ориентира въ срѣдата, въ която живѣе. Когато влѣзе въ университета на живота, за да придобие онова знание, съ което да съгради новитѣ основи на своя животъ, човѣкъ трѣбва да се откаже отъ онѣзи неестествени чърти, унаследени отъ дѣди и прадѣди. Божественото знание не се координира съ човѣшкитѣ погрѣшки, съ унаследени лоши, неестествени чърти. Професоритѣ на великия университетъ на живота не се интересуватъ отъ погрѣшнитѣ схващания и тълкувания, отъ старитѣ погрѣшни разбираия за право, моралъ и пр. Погрѣшното трѣбва да отпадне като плѣвата отъ житото. И плѣвата е важна, но мѣстото ѝ не е въ хамбара. Хората влизатъ въ житейския университетъ и търсятъ удобства, какви-

то иматъ въ дома си. Това е невъзможно. Удобствата въ университета се различаватъ коренно отъ тия въ частния животъ на човѣка. Университетскитѣ удобства сж отъ другъ характеръ. Искатъ ли удобства въ живота, човѣкъ трѣбва да приложи разумността си въ действие. Удобствата въ живота се дължатъ на хармоничното действие между силитѣ на налѣгането, напрежението и разумността. Ако силитѣ на налѣгането и напрежението взаимно се уравниаватъ и се подчиняватъ на разумността, т. е. на Божественото начало, тогава последното ще внесе удобства и улесненията въ живота. Ако чрезъ разумността, Божественото начало, можемъ да разрешимъ задачитѣ на налѣгането и напрежението, като противодействащи сили въ живота, това значи, да изпълнимъ волята Божия. За да дойде до изпълнение на волята Божия, човѣкъ трѣбва съзнателно да учи и прилага.

Сега нашето желание е да изнесемъ единъ истински порядъкъ на нѣщата, какъвто царува въ природата. Искаме да обърнемъ вниманието на хората къмъ правата мисль. Правото мислене дава свобода на човѣка. Като мисли право, той може да си обясни законитѣ на живота и да добие оная свобода, която му дава възможность да учи и да работи. Всички външни условия, които въздействуватъ върху човѣка — благоприятни или неблагоприятни, приятни или неприятни — представятъ налѣгането. Вътрешниятъ животъ, съ

обикновенитѣ мисли, чувства, стремежи, желанія, безпокойства, тревоги, смущения, обезсърчения на човѣшката личностъ, представя напрежението. Тия две сили, които действуватъ отвѣнъ и отвѣтре, трѣбва да се организиратъ отъ Божественото.

Какъ се познава една Божествена проява? Единъ човѣкъ върви по улицитѣ и въ ржката си носи чантата, въ която има пари и важни документи. Той не забелязалъ, че чантата не е здрава, и спокойно продължава пътя си. Чантата се скъсва и въ ржката на човѣка остава само дрѣжката ѝ. Следъ него върви другъ човѣкъ, вижда чантата на земята, взима я, настига първия, комуто принадлежи чантата, и му я подава. Този човѣкъ постъпва по Божественъ начинъ. Той дава ходъ на Божественото въ себе си. Той не се съблазни отъ съдържанието на чантата, но веднага я даде на притежателя ѝ. Въ Божествения свѣтъ кражби и престѣпления не ставатъ. Всѣки, който се е опиталъ да открадне нѣщо, още на първата станция го хващатъ и обискиратъ. Който живѣе въ Божествения свѣтъ, т. е. въ свѣта на разумността, той не си позволява никаква кражба. Обаче, който живѣе въ физическия свѣтъ, лесно се съблазнява. Намѣри ли такава чантата, едва ли би я предалъ на нейния притежателъ. Той ще каже, че щастието само е дошло предъ краката му, и ще вземе чантата. Въ ладения случай чантата упражнява налѣгане върху съзнанието на човѣка, който я намѣрилъ, а

самъ той се намира въ състояние на напрежение.

Като изучава законитѣ на Божествения и духовния свѣтъ, човѣкъ вижда, че всички чувства и мисли не сж негови. Много мисли и чувства минаватъ презъ съзнанието му, но той не е тѣхенъ източникъ. Той трѣбва да приема само тѣзи мисли и чувства, които сж въ съгласие съ неговото собствено естество и които служатъ за неговото повдигане и развитие. Егоистични, низши мисли и чувства да не допуща въ себе си, да не гради съ тѣхъ нищо въ себе си. Когато възвишени идеи се родятъ въ човѣка, когато вдѣхновението го посети, той трѣбва да знае, че не е самъ той въ случая. Съдействието на цѣлото битие, на великия Божественъ свѣтъ му е помогнало, за да се роди въ него тази идея или това вдѣхновение.

Единъ виденъ европейски професоръ по физика работилъ нѣколко години върху единъ наученъ въпросъ. Тъкмо се готвѣлъ да издаде труда си, единъ отъ неговитѣ студенти задигналъ приготвения отъ професора материалъ, напечаталъ го и турилъ своето име като авторъ на този цененъ наученъ трудъ. Като видѣлъ своя трудъ напечатанъ и издаденъ съ чуждо име, професорътъ получилъ ударъ. Студентътъ се прочулъ съ чуждия трудъ, а професорътъ изгубилъ здравето си. Въ скоро време студентътъ билъ уловенъ като плагиатъ на чуждъ трудъ. И двамата не могли да

се справятъ съ силитѣ, които действуватъ въ свѣта. Студентътъ не могълъ да издържи на налѣгането, а професорътъ — на напрежението. Ако биха приложили разумността, и двамата щѣха да разрешатъ въпроса правилно. Студентътъ не трѣбваше да краде чуждъ трудъ. Щомъ искаше да се прослави, той трѣбваше да следва пѣтя на своя професоръ. Отъ друга страна, при свършения фактъ, професорътъ не трѣбваше да се тревожи, а трѣбваше да се зарадва, че трудътъ му е излѣзълъ на бѣлъ свѣтъ.

Днесъ ние засѣгаме въпроса за налѣгането и напрежението, защото всички хора се намиратъ подъ действието на тѣзи сили. Условиата, при които съвременнитѣ хора живѣятъ, произвеждатъ голѣмо налѣгане и напрежение върху тѣхъ. Тази е една отъ причинитѣ и за кръвното налѣгане, отъ което мнозина се оплакватъ. За да се справи съ силитѣ на налѣгането и напрежението въ своя животъ, човѣкъ трѣбва да уравни сили на своя организъмъ съ силитѣ на своитѣ мисли и чувства. Той трѣбва да разчита на оная Разумностъ, съ която е роденъ и която лежи въ глѣбинитѣ на неговата душа; трѣбва да разбира законитѣ на живота, да прилага закона на равновесието, за да се справя съ условията и възможноститѣ, въ които е поставенъ. Много знания иматъ хората, но малка частъ отъ тия знания ще послужатъ за основенъ камъкъ на бждещата сграда. Ако ученитѣ на ми-

налото се явятъ днесъ между хората, тѣ щѣха да видятъ, че много нѣща не сж знаели. Следъ хиляди години сегашнитѣ учени ще се намѣрятъ въ сжщото положение спрѣмо децата на бждешитѣ времена. Днесъ се готвятъ условия за бждешата епоха. Днесъ всичко се пресѣва, сжщественото се отдѣля отъ несжщественото. Много мисли и желанія има човѣкъ, но всички не сж сжществени. Несжщественитѣ ще останатъ за торъ, а сжщественитѣ ще останатъ за бждешето.

Това, което насърдчава човѣка, е истинското, положително знание, а не тревогитѣ, безпокойствата, роптанието и обезвѣряването. Който мисли право, не роптае, а работи, решава задачитѣ си. Ако роптаешъ, непременно трѣбва да работишъ. Обаче, не се позволява роптание безъ работа. Роптае онзи, чиито чувства не сж задоволени. Той търси начинъ да ги задоволи. Ако учениятъ роптае, това показва, че има нужда отъ книги, съ които да задоволи своя наученъ интересъ. Търговецътъ роптае, защото му трѣбватъ пари. Болниятъ роптае, защото се нуждае отъ здраве. Всѣки човѣкъ иска нѣщо, и, ако не го постигне, роптае.

За да живѣе добре, човѣкъ трѣбва да изучава, освенъ законитѣ на налѣгането и напрежението, още и законитѣ на времето, съ които разумниятъ свѣтъ си служи. За всѣко благо, което се дава на човѣка, има точно опредѣлено време. Сжщиятъ законъ се отнася и до щастието. Щастието иде на точно опре-

дѣлено време. Следователно, искашъ ли да постигнешъ известно благо, иди точно на опредѣленото време и чакай. Благо то ще дойде точно на опредѣления день, часъ, минута и секунда. Днесъ повечето хора закъсняватъ и затова изгубватъ благо то, което е било опредѣлено за тѣхъ. Малко хора ще срещнете, които отиватъ по-рано отъ опредѣленото време, или точно на опредѣленото време. Искате ли да получите пари отъ банката, ще отидете по това време, когато касата е отворена. Ако закъснѣете само съ една минута, ще намѣрите касата затворена. Тѣй щото, когато чувате нѣкой да се оплаква отъ живота, да казва, че е преживѣлъ голѣми разочарования, една отъ причинитѣ за тия разочарования се крие въ неспазване закона на времето. Той всѣкога е закъснявалъ. Дето е отивалъ, навсѣкжде му отговаряли: Късно е вече. Този човѣкъ не се е ржководилъ отъ разумното начало въ живота.

Следователно, който се ржководи отъ разумното начало, той лесно разрешава противоречията си, лесно уравновесява външнитѣ и вътрешни сили въ своя животъ. Като примѣръ въ живота може да ни послужи Йосифъ, най-любимиятъ синъ на Якова. Той бѣше единъ отъ щастливитѣ хора на земята. Щастието на Йосифа се дължи на това, че той бѣше роденъ по любовъ. Баща му излѣ всичката си любовъ върху него. Той бѣше синъ на любимата жена на Якова — Рахиль. Щастливъ бѣше Йосифъ, но прекара и голѣми нещастия. Въпрѣки

благоприятнитѣ условия, при които се роди, Йосифъ не можа да избѣгне сѣдбата си. Любимецъ на бащата, той бѣше трънъ въ очитѣ на своитѣ братя. Тѣ мислѣха, че баща имъ иска да направи Йосифа господарь надъ всички, и намираха, че въ това има голѣмъ произволъ. Тѣ не виждаха прѣста на сѣдбата, която покровителствуваше Йосифа. Йосифъ бѣше уменъ, даровитъ човѣкъ, тълкуваше сѣнища, разбираше законитѣ на налѣгането и напрежението и се справяше съ тѣхъ. Братята му не го разбираха.

Единъ день братята на Йосифа пасѣха стадото на баща си въ Сихемъ. Яковъ извика Йосифа и му каза: Иди да видишъ, добре ли сѣ братята ти и стадото, и донеси ми известие. Отиде Йосифъ при братята си, но като го видѣха отдалечъ още, наговориха се да го убиятъ, да го хвърлятъ въ единъ отъ рововетѣ и да кажатъ на баща си, че лошъ звѣръ го изялъ. По туй време минаваха търговци, които караха стока въ Египетъ. Единъ отъ братята каза: Да не проливаме кръвь. Каква полза ще имаме, ако убиемъ брата си и скриемъ кръвьта му? По-добре ще бжде да го продадемъ на търговцитѣ. И продадоха Йосифа за 20 сребърника, следъ което търговцитѣ го заведоха въ Египетъ. Тамъ тѣ го продадоха на Петефрия, началникъ на тѣлохранителитѣ. Следъ известно време Йосифъ попадна при условия да бжде изкушаванъ отъ своята господарка.

При това изпитание Йосифъ се намъри подъ влияние на силитѣ на налѣгането и напрежението. Налѣгането идѣше отъ господарката му, а напрежението бѣше въ самия него. Разумността на Йосифа спомогна да се справи лесно. Той остави дрехата си въ рѣцетѣ на своята господарка и избѣга вънъ. Той предпочете затвора предъ всичкитѣ блага, които господарката му предлагаше. Божественото начало въ Йосифа му диктуваше, какъ да постъпи. Той не искаше да злоупотреби съ довърнето на господаря си и избѣга, за да се освободи отъ господарката си. Наклеветенъ отъ нея, Йосифъ бѣше осъденъ да лежи въ затвора заедно съ началника на виночерпцитѣ и началника на хлѣбаритѣ при фараона. Тамъ той се прояви като тълкувателъ на сънища. Двамата служители на фараона сънуваха сънища, които Йосифъ имъ изтъкува. Той помоли началника на виночерпцитѣ, като се сбдне съня му и се върне при фараона, да си спомни за него, да каже нѣщо за неговото освобождение. Обаче, щомъ излѣзе отъ затвора, виночерпецътъ забрави Йосифа, поради което последниятъ лежа още дълго време въ затвора.

По това време фараонътъ видѣлъ сънь: Той стоялъ при рѣката, отъ която излѣзли седемъ хубави и тлъсти крави, които отишли да пасатъ. Следъ тѣхъ излѣзли други седемъ крави, грозни и слаби, които отишли при първитѣ. Слабитѣ и грозни крави погълнали тлъститѣ, и не се познавало, че ги погълнали. Следъ то-

зи сънь фараонътъ видѣлъ втори. Седемъ класове, пълни и добри, излизали отъ единъ стрѣкъ. Следъ тѣхъ излѣзли други седемъ класа, сухи, тънки, прегорѣли отъ източния вѣтръ. Тѣнкитѣ и слаби класове погълнали седемтѣ добри класове.

Събудилъ се фараонътъ, и духътъ му билъ смутенъ. Проводилъ да повикатъ всички египетски влѣхви и мждреци и имъ разправилъ съновидението си, но нѣмало човѣкъ, който да го изтълкува. Тогава началникътъ на виночерпитѣ казалъ на фараона: Грѣха си спомнямъ днесъ. Азъ и началникътъ на хлѣбаритѣ, когато бѣхме въ тъмница, видѣхме сънь въ една и сѣща нощъ. Тамъ бѣше единъ младъ евреинъ. Ние му разказахме сънищата си. И както той ги изтълкува, така и стана. Тогава фараонътъ проводилъ да повикатъ Йосифа изъ тъмницата. Обрѣснали го, промѣнили му дрехитѣ и го извели предъ фараона.

Йосифъ изтълкувалъ съня на фараона: Седемтѣ добри крави сж седемъ добри и плодородни години; седемтѣ добри класове сж сѣщо седемъ плодородни години. Сънятъ е единъ и сѣщъ. Седемтѣ слаби и грозни крави, както и седемтѣ празни, сухи, прегорѣли класове, сж седемъ гладни години. Идатъ вече седемъ години на изобилие въ Египетъ, а следъ тѣхъ ще дойдатъ седемъ години на гладъ. Голѣмото изобилие ще се забрави, защото гладътъ ще опустоши земята. Повторението на съня показва, че това нѣщо е опредѣлено отъ

горе да стане. И сега нека фараонътъ намъри мжлъръ човѣкъ, когото да постави управителъ на Египетъ. Нека опредѣли настойници по цѣлата земя. Следъ това нека отдѣли петата частъ отъ храната на изобилнитѣ години. Събраното жито да бжде подъ фараоновата ржка, да се пази за храна въ градоветѣ. Като дойдатъ седемтѣ гладни години, ще има храна за цѣлия Египетъ. Следъ това Йосифъ билъ поставенъ управителъ на Египетъ.

За да дойде до това положение — управителъ на Египетъ — Йосифъ мина три пжти презъ процеса на налѣгането: умразата на братята му и продаването му като робъ въ Египетъ, изкушението отъ господарката му и прекарването му две години въ затвора. Въ изпитанията, презъ които Йосифъ мина, има едно интересно съвпадение — участието на неговата дреха. Бащата на Йосифа направи пѣстра дрешка на любимия си синъ. Тази дрешка събуди у братята му ревностъ и умраза къмъ него и стана причина да го продадатъ на търговцитѣ. Когато жената на господаря му го изкушаваше, той избѣга вънъ, но остави дрехата си въ нейнитѣ ржце. Тази дреха послужи като доказателство за неговата виновностъ. Обвиненъ предъ господаря си, той лежа две години въ затвора. И най-последно, когато излѣзе отъ затвора и се яви предъ фараона, облѣкоха го въ нова, чиста дреха, следъ което го назначиха за управителъ на Египетъ.

Съвременнитѣ хора се намиратъ при сж-

щитѣ изпитания, презъ които Йосифъ мина. Ако и тѣ, като Йосифа, не могатъ да се справятъ съ силитѣ на налѣгането и напрежението, съ условията и възможноститѣ, и не могатъ да заематъ първото мѣсто въ Египетъ, къде оставатъ тѣхното знание, вѣра и любовь? Днесъ всички хора се изкушаватъ отъ жената. Всички искатъ да бждатъ богати, да си хапнатъ и пийнатъ, да си поживѣятъ. За предпочитане е човѣкъ да остави дрехата си въ рѣцетѣ на жената, да избѣга голъ и следъ това да го турятъ въ затвора, отколкото да се подладе на желанието на една жена. Въ затвора той ще се прочуе като гадателъ, и оттукъ Богъ ще го извади и ще го въздигне въ живота. Въ случая подъ думата „жена“ разбирамъ всички лъжливи условия и възможности, отъ които човѣкъ се заблуждава и мисли, че може чрезъ тѣхъ да постигне високо положение. Условията и възможноститѣ допринасятъ нѣщо на човѣка, но не могатъ да го направятъ щастливъ. Само Божественото е въ състояние да направи човѣка щастливъ. Който може да използва условията и възможноститѣ отъ гледището на Божественитѣ закони, той може да постигне всичко, което душата му желае.

Следователно, никой не може да уравновеся силитѣ на налѣгането и напрежението; никой не може да се справи съ условията и възможноститѣ, ако не приложи закона на любовта като висшъ изразъ на разумността въ човѣка. Любовта е изходна точка на ра-

зумния животъ. Сжщевременно любовта дава свобода на човѣка. Който люби, той е свободенъ. Слушали сте да се говори въ живота за слѣпа сжбота, съ която сравняватъ любовта на младитѣ. Въ слѣпата сжбота нѣма никаква любовъ. Слѣпата сжбота подразбира безлюбието въ свѣта. Любовъ, която се явява и изчезва, не е истинска. Казано е, че любовта ^{не} отпада. Отпада това, което не е сжществено. Нѣкъде въ Писанието е казано: „Понеже не си устоялъ на първата си любовъ“. Преводътъ на този стихъ не е точенъ. Любовта не може да се дѣли на първа и втора. Една е любовта и то неизмѣнна. Думата „устояване“ въ този стихъ означава „разбиране“. Значи, стихътъ казва: „Понеже не си разбралъ любовта“. Въ своитѣ послания къмъ коринтянитѣ апостолъ Павелъ казва: „Любовта никога не отпада“. Това е вѣрното положение. Божията Любовъ никога не отпада. Любовта всѣкога издържа, но човѣкъ не издържа на любовта. Когато любовта посети човѣка, той се разширява и е готовъ да служи на себе си, на дома си, на обществото, на отечеството си, на цѣлото човѣчество, на Разумното начало въ свѣта, т. е. на Бога. Ако човѣкъ не служи на Великата Разумность въ живота, на кого друго ще служи? Служенето на Разумното начало включва служенето на всички. Докато служи само на себе си, човѣкъ живѣе въ колиба. Щомъ служи на себе си и на ближния си, той живѣе въ палатъ.

Служи ли на себе си, на ближния си и на Бога, той живѣе въ рая, въ Великия свѣтъ. Къде искашъ да живѣешъ: въ колиба, въ палатъ или въ рая? Това зависи отъ самия човѣкъ. Всѣки самъ опредѣля мѣстото си за живѣене. Навсѣкжде е добре, но въ рая е за предпочитане. Какъвъ ученикъ искашъ да бждешъ: ученикъ въ отдѣленията, въ гимназията или въ университета? Навсѣкжде е добре, но университетътъ е за предпочитане. Отдѣленията сж за гимназията, гимназията е за университета, а университета е за живота. Дойде ли до силитѣ на живота, човѣкъ се движи отъ налѣгането къмъ напрежението, отъ напрежението къмъ налѣгането и най-после отъ налѣгането и напрежението къмъ разумния животъ. Като се намѣри между дветѣ течения на сили, между налѣгане и напрежение, той търси изходенъ пѣтъ и го намира въ разумния животъ. Ето защо, ние казваме, че налѣгането и напрежението водятъ човѣка къмъ разумния животъ. Като имате това предъ видъ, не се колебайте, когато се намирате между външни и вътрешни мжчноти и препятствия. Тѣ сж добъръ признакъ, че Божественото е близо до васъ.

Казано е: „Коиито чуютъ гласа на Сина чловѣчески, ще оживѣятъ“. Това значи: Които чуютъ гласа на Божественото, на любовта, ще оживѣятъ. Това подразбира: Които чуютъ гласа на любовта, ще станатъ, ще оживѣятъ и ще възкрѣснатъ. Който е станалъ, той оби-

ча себе си, т. е. одного; който е оживѣлъ, той обича мнозина — обществото; който е възкрѣсналъ, той обича всички. Божествениятъ животъ включва ставането, оживяването и възкресението. Той е животъ на пълнота, на абсолютна проява на разумността въ човѣка. Въ налѣгането и напрежението има поляризиране — добри и лоши условия, добри и лоши възможности. Въ разумния животъ, обаче, никакви противоречия не съществуватъ, тамъ царува пълна хармония и единство. Щомъ уравновеси влиянието на външнитѣ условия и на вътрешнитѣ възможности въ себе си, човѣкъ вече влиза въ областта на Божествения свѣтъ, който ръководи живота му. Само при това положение животътъ на човѣка се осмисля.

За да се справятъ съ противоречията, въ които сж поставени, хората трѣбва да иматъ здрава мисълъ. А здравата мисълъ иде отъ свѣтлината, която любовта носи съ себе си. Подъ „любовъ“ разбираме онова, което уравновесява човѣшкитѣ мисли, чувства и постѣпки. Това, което не може да ги уравновеси, може да минава за любовъ, но е нѣщо друго. Когато човѣкъ не е озаренъ отъ лжчитѣ на любовта, тогава мъдростта и истината не идватъ. Щомъ нѣма любовъ, и животътъ не идва въ своята пълнота. Хората искатъ да живѣятъ, но животътъ излиза отъ любовта. Хората не сж свободни днесъ, понеже не сж дошли до слугуването на любовта.

За да се поправи свѣтътъ, човѣкъ трѣб-

ва да обича — любовта трѣбва да го оживи. Безъ любовта всичко е мъртвило. Тя задоволява всички нужди, тя носи добритѣ условия и възможности съ себе си. Тя е мощниятъ трансформаторъ на силитѣ. При любовта отъ човѣка излиза особена свѣтлина. Когато обича, и най-грозниятъ човѣкъ става красивъ като ангелъ. Свѣтлината на любовта е мека и приятна. Ако човѣкъ живѣе сто години при тази свѣтлина, ще му се струва, че е живѣлъ една година. Виждали ли сте лицето на човѣкъ, който изявява любовта? Лицето му свѣти като слънце. Когато Мойсей слизалъ отъ планината, евреитѣ не могли да издържатъ на свѣтлината, която излизала отъ неговото лице. Тѣ не могли да издържатъ свѣтлината на любовта.

Това, отъ което съвременната култура се нуждае, е любовта. Дълго време човѣкъ трѣбва да се учи, за да разбере, какво е тя. Любовта, която хората иматъ, е любовъ на сълзи, страдания и разочарования. Това не е любовта, за която азъ говоря. Азъ говоря за любовта, която носи животъ, радостъ, безсмъртие. Хората не сж щастливи, понеже не сж турили за основа любовта. Ако хората обичатъ, нѣма да умиратъ. Азъ говоря за любовта, която възкресява умрѣли, която въздига болни, която оживява замръзнали. Когато човѣкътъ на любовта мине край една суха почва, дето нищо не расте, всичко ще израсне. Човѣкъ, който е обезвѣренъ, обезнадеж-

денъ, смутенъ отъ хиляди тревоги, безпокойства, не е ли такава суха почва? Хората още не сж щедри. Като дойде любовта, тя ще ги научи на щедростта. Щедростъ, която не произтича отъ любовта, е егоистична.

Любовта дава възможность на нашия умъ да вижда великата красота въ природата. Ние виждаме само грубата страна на природата, затова имаме изопачено понятие за нея. Природата има една красива страна, въ която достатъчно е само да надзърне човѣкъ, за да разбере, че тя надминава приказкитѣ отъ хиляда и една нощъ.

Висшитѣ трептения на любовта пречистватъ човѣка. И въ бждеще, който иска да живѣе дълго време, трѣбва да люби. Тѣзи висши трептения минаватъ презъ тѣлото на онзи, който люби, и го пречистватъ и подмладяватъ.

Само чрезъ любовта човѣкъ се справя съ налѣгането и напрежението и ги уравнива и хармонизира.

Ако иска да се справи съ страданията, които придружаватъ живота му, човѣкъ трѣбва да има въ себе си вѣчния огънь и вѣчната свѣтлина, изявление на Божественото въ него.

Подъ думата „Богъ“, която въ днешната епоха е изгубила значението си, ние разбираме Разумното начало, което е създало свѣта, което е дало условия на живота да се прояви, което ръководи цѣлото човѣчество, което

управлява цѣлото битие. Тази Велика Разумностъ прониква цѣлото битие и действува отвънъ и отвътре. Тя прониква и въ човѣка. Каквото е свѣтлината за физическия свѣтъ, такава нѣщо е Великата Разумностъ за цѣлия космосъ, за цѣлото битие. И слѣпиятъ, и онзи на когото очитѣ сж отворени, се движатъ въ тази свѣтлина, но слѣпиятъ не я вижда, а вѣрва, че тя сжществува. Онзи, на когото очитѣ сж отворени и вижда, живѣе съзнателно въ нея. Който има отворени очи, той вижда промѣнитѣ, които ставатъ въ природата, но не трѣбва да се заблуждава отъ тѣхъ. Той трѣбва да знае, че въ тѣзи промѣни се изявява конечната и безконечна цель на Великата Разумностъ. Въ тѣзи промѣни, именно, се вижда величието и красотата на Цѣлото. Когато се постигне крайната цель, всички нѣща въ живота се оправдаватъ. Тогава неразбранитѣ нѣща ставатъ разбрани, скърбитѣ се превръщатъ въ радостъ. Крайната цель, това е съвършенството въ живота. Съвършенството пъкъ е въпросъ на далечното бждеще, вѣченъ идеалъ, къмъ който човѣшката душа се стреми.

Съвършенството е бждещиятъ животъ на човѣка. Какъвъ е тогава настоящиятъ? Настоящиятъ животъ е пъленъ съ страдания и радости. Какво представя страданието: налѣгане или напрежение? Болеститѣ причиняватъ страдания, здравето — радости. Когато става въпросъ за болести, хората не искатъ да слушатъ. Тѣ искатъ да се освободятъ отъ боле-

сти и страдания, но не знаятъ какъ. Всѣка болестъ причинява физически и морални страдания. Запримѣрь, ако човѣкъ стѣпи съ босъ кракъ на дребни стѣкла отъ нѣкое счупено шише и набоде крака си, той страда. Ако не е видѣлъ стѣклата, на които е стѣпилъ, той нѣма да знае причината на страданията си. Ако ги е видѣлъ, той знае, защо страда. Понѣкога човѣкъ знае причинитѣ на болеститѣ и страданията, на които се натѣква, а понѣкога не знае. Обаче, знае или не знае, нѣкога той може самъ да си помогне, а нѣкога не може. Разумниятъ човѣкъ всѣкога може да си помогне. Като види, че е наболъ крака си на дребни частици отъ стѣкло, той внимателно ги изважда, стопява ги на огънь и възстановява счупената форма. Ако ги хвърли на земята, безъ да ги стопи, той излага другитѣ хора на сѣщата опасностъ. Не хвърляйте счупенитѣ стѣкла отъ шишетата тамъ, дето минаватъ хора. Дребнитѣ частици отъ стѣклото не сѣ нищо друго, освенъ погрѣшкитѣ на хората, направени при налѣгането и напрежението. Не изнасяйте погрѣшкитѣ си предъ хората, да не се набодатъ на тѣхъ и да страдатъ. Съберете ги на едно мѣсто, стопете ги на огъня и направете отъ тѣхъ нови форми за ново съдържание. Като ги продадете, вие ще получите такава сума, съ която ще задоволите своитѣ нужди. Щомъ знаете цената на погрѣшкитѣ, не се възмущавайте отъ тѣхъ, но ги съберете на едно мѣсто, стопете ги, създайте нови фор-

ми и вложете въ тѣхъ новъ животъ. Новиятъ животъ изисква нови, чисти, здрави форми. Не мислете за счупенитѣ шишета, но ги претопявайте. Не мислете за направенитѣ погрѣшки, но ги изправяйте.

Една благородна мома разправяла, че изгубила благоприятнитѣ условия и възможности въ живота си, вследствие на което не се оженила и останала стара мома, споредъ разбиранията на сегашнитѣ хора. Тя имала десетъ души кандидати, но всички изпуснала, и днесъ остава сама въ живота си. Тя попитала единъ уменъ човѣкъ за своето положение, и той ѝ казалъ: Ако бѣше се оженила за одного отъ тѣхъ, щѣше да го направишъ нещастенъ, но и ти щѣше да бѣдешъ нещастна. Провидението е допуснало това, което стана съ тебе. Сега тѣзи момци стоятъ като идеалъ въ твоя умъ, и ти се ползувашъ отъ тѣхнитѣ добродетели. Физически ти не си се свързала съ никого отъ тѣхъ, но духовно тѣ сж въ тебе. А ти съжалявашъ, че не си ги задържала. Не можешъ да ги задържишъ. Десеттѣ момци сж десетъ ангела, които сж дошли отъ невидимия свѣтъ да те посетятъ и се върнали горе. Тѣ ти помагатъ. Единъ день тия кандидати пакъ ще се върнатъ при тебе. Ти си щастлива, но гледашъ нѣщата отблизо, и затова не разбирашъ положението, въ което се намирашъ. Днитѣ си минаватъ, но пакъ ще се върнатъ.

Добре е човѣкъ да си спомня за оmlади-

нитѣ си, когато е обичалъ, но да не съжالياва, да не мисли, че е изгубилъ нѣщо. Въ това, което той мисли, че е изгубилъ, се крие неговото щастие, както и щастieto на неговитѣ ближни. Но той никога не трѣбва да губи любовта си. Любовта трѣбва да се разраства въ него, да се разширява непрерывно и да се приближава до великата всеобемаща любовъ. Добре е човѣкъ да чете и препрочита писмата си, писани въ младостта. Отлични писма се пишатъ тогава. Подиръ женитбата се пишатъ други писма — съ задължения. Първитѣ писма сж пълни съ радостъ и надежда. Тѣ сж свѣтли, проникнати отъ лжчитѣ на любовта. После писмата се пишатъ съ червено, а най-после — съ черно. Сегашнитѣ хора пишатъ писмата си съ черно мастило, а бждешитѣ хора ще ги пишатъ съ собствената си кръвь. Две-три думи ще напишатъ, но съ мастило отъ своята кръвь. Какъ пише човѣкъ писмата си — съ черно, съ червено мастило, или съ мастилото на любовта, това сж символи, на които трѣбва да се разбира вътрешниятъ смисълъ.

Изучавайте живота съ всички негови прояви. Животътъ е наука. Че нѣкой се влюбилъ или разочаровалъ, изгубилъ нѣщо или спечелилъ, това е цѣла наука. Докато огньтъ въ човѣка гори, той трѣбва да се радва и да благодари. Изгасне ли този огнь, той се принуждава да го търси отвънъ, както земята търси свѣтлината и топлината отъ слънцето. Които не разбиратъ цената на чувствата, искатъ да

се освободяват от тѣхъ. Чувствата даватъ топлина на организма. Безъ чувства човѣкъ е осъденъ на замръзване. По-добре е човѣкъ да прави погрѣшки, отколкото да се замрази. И замръзването има добра страна — болеститѣ не се развиватъ. За предпочитане е животъ съ страдания, отколкото заледяване, въ което нѣма страдания. Външното налѣгане причинява заледяване, а напрежението е свързано съ топлината. Каквото и да прави, човѣкъ трѣбва да мине презъ налѣгането, т. е. външнитѣ условия, и презъ напрежението, т. е. вътрешнитѣ възможности. Така ще изучи той и тритѣ свѣта: физическия, духовния и Божественя. Като се запознае съ тия свѣтове, той ще разбере дветѣ велики заповѣди: „Да възлюбишъ Бога, да възлюбишъ и ближния си“.

Казано е, че животътъ е изкуство. И музиката е изкуство. Следователно, между музиката и пѣтя на човѣшката душа въ живота има известна аналогия. Въ този смисълъ, напрежението въ живота отговаря на тона do, движението — на тона re, постижението — на тона mi, придобиването — на тона fa, цвѣтенето — на тона sol, развитието — на тона la, добруването — на тона si. Това сж фази на живота, презъ които минава човѣшката душа въ своя възходящъ пѣтъ.

Понеже се спрѣхме върху музиката въ живота, ще вземемъ следната пѣсенъ:

Мога да кажа, че слънцето утре ще изгрѣй
и на земята лицето ще огрѣй.

Топлина то ще внесе
за всичко, що расте.

Грѣй, мощно слънце,
да учимъ ний добре!

Всичко разумно ще стане
и на работа ще се хване.

Грѣй мощно слънце,
да учимъ ний добре!

Тази пѣсенъ е създадена по тритѣ зако-
на: налѣгане, напрежение и разумность. Преди
да изгрѣе слънцето въ човѣшкото съзнание,
човѣкъ живѣе между налѣгането и напреже-
нието и не може да ги уравни и хармони-
зира. Изгрѣе ли слънцето въ неговото съзна-
ние, т. е. Разумното въ свѣта, той лесно се
справя съ налѣгането и напрежението. Щомъ
се справи съ противодействащитѣ сили въ
себе си, човѣкъ проявява вече своитѣ творче-
ски сили и се предава на съзнателна, разумна
работа. За да постигне това, човѣкъ трѣбва да
учи, да придобие Божественото знание. Въ ра-
ботата върху себе си, младиятъ да не оста-
рява, стариятъ да се подмладява, глупавиятъ да
поумнява, а разумниятъ непрестанно да работи,
да служи на Цѣлото и на Неговитѣ части.

Гореизложенитѣ закони се прилагатъ къмъ
индивида, семейството, обществото, народа и

цѣлото човѣчество. Тѣ работятъ навсѣкжде — въ живота и въ природата. Въ днешната епоха на индивидуализъмъ отдѣлнитѣ индивиди и народи сж премного откъснати единъ отъ другъ. Всѣки отъ тѣхъ живѣе за себе си, преследва свои лични цели и интереси. Днесъ, както отдѣлнитѣ индивиди, тѣй и общества и народитѣ, се намиратъ подъ голѣмо налѣгане и напрежение, въ трудни условия и възможности, но не могатъ да се справятъ съ тѣхъ и да ги уравновесятъ. Ето защо, тѣ изпадатъ въ голѣми противоречия и безизходность. Това показва, че трѣбва да се влѣе нова, жива струя, както въ индивидуалния, тѣй и въ общественя и въ международния животъ. И тази струя се е влѣла вече въ живота. Тя носи правилни отношения на частитѣ къмъ Цѣлото. Нима клеткитѣ и органитѣ на човѣшкия организъмъ биха могли правилно да функциониратъ, ако се изолиратъ и индивидуализиратъ, ако се откъснатъ отъ цѣлия организъмъ? Сжщо така и отдѣлнитѣ индивиди, общества и народи трѣбва да се съзнаятъ като части на едно велико цѣло, като части на човѣшкия организъмъ, за да внесатъ коренна промѣна въ формитѣ на живота. Всѣка частъ трѣбва да съзнае, че преуспѣването и благоденствието ѝ се крие въ преуспѣването и благоденствието на цѣлия организъмъ. Това е новото разбиране. Това е слънцето, което изгрѣва днесъ въ човѣшкото съзнание. Това е новата вълна, която е започнала да действува въ живота, и тя се чувству-

ва вече все по-мощно въ всички области на живота. Тя ще залѣе всички общества и народи и ще изгради основитѣ на красивия, разуменъ и хармониченъ животъ на земята.

Сега човѣчеството е въ завоя между две култури, между две епохи. Идва една нова епоха, въ която всички погрѣшни идеи, съ които хората сж живѣли досега, ще бждатъ преобразени. Изъ днешнитѣ форми на живота ще се родятъ новата земя и новото небе. И хората ще иматъ таково отношение единъ къмъ другъ, както братътъ къмъ сестрата и сестрата къмъ брата. Сестрата може да се жертвува за своя братъ при всички условия. И братътъ може да се жертвува за своята сестра при всички условия. Хората сж нѣжни цвѣтя, посадени въ живота, и ако тѣ нѣматъ топлина, свѣтлина и влага, какво може да стане отъ тѣхъ? Хубостъта на цвѣтята зависи отъ топлината, свѣтлината и влагата. Топлината отговаря на любовта, свѣтлината — на правата мисль, а влагата — на силитѣ въ живота.

Сегашниятъ свѣтъ е обреченъ на преобразование. Раятъ е мѣсто, дето сжществата се обичатъ и живѣятъ единъ за другъ. При новото разбиране на живота човѣкъ вижда, че неговото благо е благо за всички. Новото съзнание, новото разбиране ще внесе коренно преобразование въ цѣлия строй на живота. Тогава ще се даде ново направление и на труда. Потикътъ при новитѣ форми на труда ще бжде любовта.

Бждещето, което иде, е свѣтло. Засега, обаче, човѣчеството минава презъ една тъмна зона. Новата епоха, която иде, можемъ да наречемъ епоха на възкресението. Възкресението не е нищо друго, освенъ оживяване на съзнанието на всички хора отъ Божествената любовъ.

Въ бждеще всички народи ще се побратимятъ и ще образуватъ свѣтящата раса на любовта. Тогава свещениятъ пламъкъ на истинския животъ ще се изяви въ всичката си красота. Животътъ ще се изяви не въ своитѣ сѣнки, а въ своята сжщина.

Остава едно: всѣки да прилага така, както разбира, че е най-добре. Това е негово свещено право.

Днешнитѣ страдания сж родилнитѣ мжки на новия човѣкъ. Съ тихи стѣпки новото пристѣпва къмъ земята, както утринната зора, която показва идването на новия день въ свѣта.

